

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mre.kmu.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Полтавська обласна рада

*Стосовно врегулювання зростання цін
природний газ та передачу газотранспортних мереж
у комунальну власність*

На виконання доручення Секретаріату кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 13052/0/2-21 Міністерство енергетики України розглянуло звернення Полтавської обласної ради від 15.04.2021 № 01-19/986 стосовно врегулювання зростання цін на природний газ та передачу ГРМ у комунальну власність і в межах компетенції повідомляє.

Щодо ціни на природний газ

Згідно з частиною другою статті 12 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон), з 01.08.2020 постачання природного газу для побутових споживачів, здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених цим Законом.

У зв'язку зі стрімким зростанням біржових цін на природний газ на європейських хабах у січні-лютому поточного року та через зменшення доходів громадян, спричинене пандемією коронавірусу, Кабінетом Міністрів України (на виконання положень статті 3 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», в тому числі, щодо розробки та затвердження переліку товарів, що мають істотну соціальну значущість), прийнято постанову від 18.01.2021 № 25 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – постанова № 25), відповідно до якої встановлено з 1 лютого 2021 року на період дії карантину, але не довше ніж до 31 березня 2021 року, граничну ціну на природний газ для населення на рівні 6,99 грн за 1 куб. метр (з ПДВ та тарифом на послуги транспортування природного газу магістральними газопроводами до внутрішніх точок виходу з газотранспортної системи).

При цьому слід зауважити, що у лютому 2021 року більшість газопостачальних компаній переглянули (знизили) січневу ціну на природний газ для побутових споживачів до 6,99 грн за 1 куб. метр (з ПДВ та тарифом на послуги транспортування природного газу магістральними газопроводами до внутрішніх точок виходу з газотранспортної системи) (далі – ціна постачання).

UB
Міністерство енергетики України
№226/1.4-7.4.3-7940 від 18.05.2021
КЕП: Немчинов М. О. 18.05.2021 14:17
58E2D9E7F900307B04000000AB9E2F0025778600

31.03.2021 закінчився термін дії регульованої граничної роздрібною ціни на газ для побутових споживачів, встановленої постановою № 25.

З 01.04.2021 постачальники природного газу формують ціну на природний газ для потреб споживачів, базуючись, зокрема, на ціні закупівлі газового ресурсу та маржі, встановленій постачальником.

На сьогодні, рівень маржі, яку постачальники закладають в ціну природного газу не визначено діючими нормативними актами.

За наявною інформацією, ціни постачання на природний газ ряду газопостачальних компаній, в тому числі постачальників природного газу Регіональної газової компанії, а також ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», у рамках постачальника «останньої надії», у квітні поточного року не змінилися і залишилися на рівні березневих – 6,99 грн за 1 куб. метр.

При цьому, найнижчі ціни постачання природного газу побутовим споживачам у квітні 2021 року запропонували:

по Волинській області – ДП «Евода Трейд КП «Луцькводоканал» – 6,88 грн за 1 куб. метр;

по Київській області – ТОВ «Мегаватт Енерго» – 6,70 грн за 1 куб. метр, ТОВ «Агросинтез Трейдинг» – 6,75 грн, ТОВ «ЕРУ Трейдинг» – 6,75 грн за 1 куб. метр, ТОВ «Галнафтогаз» – 6,86 грн за 1 куб. метр, ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» – 6,86 грн за 1 куб. метр;

по місту Києву – ТОВ «Газпромстач» – 6,90 грн за 1 куб. метр;

по Полтавській області – ТОВ «Кременчукгаз Трейдинг» – 6,90 грн за 1 куб. метр;

по Сумській області – ТОВ «ГП «Промсервіс» – 6,85 грн за 1 куб. метр.

З огляду на зазначене та відповідно до положень частини першої статті 13 Закону, споживач має право, зокрема, на вільний вибір постачальника та безоплатну зміну постачальника природного газу.

Споживачі природного газу можуть вільно обрати постачальника природного газу, не залежно від того, де той зареєстрований, орієнтуючись на його цінову пропозицію та сервіс. Ціни на природний газ для всіх категорій споживачів оприлюднюються на офіційних сайтах регіональних постачальників природного газу, Міністерства фінансів України (<https://index.minfin.com.ua/ua/tariff/gas/>) та АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

Наголошуємо також, що положеннями статті 14 Закону, усім споживачам природного газу гарантується право вибору постачальника природного газу. Регулятор здійснює регулярний моніторинг стану додержання положень цієї статті.

Крім того, наразі Міненерго опрацьовується проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо подолання кризових явищ на ринку природного газу», який передбачатиме зменшення розриву у тарифах між різними газорозподільними компаніями та дасть змогу встановити справедливий тариф на розподіл природного газу. Після завершення опрацювання, його буде подано на розгляд Уряду, відповідно до вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950.

Зазначаємо також, що керуючись положеннями статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та

комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), з метою удосконалення положень нормативно-правових актів, що регулюють діяльність на ринку природного газу, а також зменшення впливу цінових коливань на фінансовий стан побутових споживачів, Регулятором на своєму засіданні 07.04.2021 прийнято постанову № 572 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (затвердження змін до Правил постачання природного газу та Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам).

Відповідно до пункту 3 зазначеної постанови постачальники природного газу, що здійснюють або мають намір здійснювати постачання природного газу побутовим споживачам з 01 травня 2021 року, зобов'язані до 25 квітня 2021 року оприлюднити на власних веб-сайтах ціну на природний газ, який постачатиметься в рамках базової річної пропозиції, та іншу інформацію про базову річну пропозицію.

Це рішення направлене на забезпечення захисту прав побутових споживачів від цінових коливань на ринку природного газу.

Побутовим споживачам надається можливість споживати природний газ протягом року за фіксованою ціною, яка буде пропонуватися постачальниками та діятиме у період з 1 травня поточного року по 30 квітня наступного року.

Водночас, постачальники природного газу матимуть можливість пропонувати інші пропозиції для споживання побутовим споживачам, що підвищить можливості для розвитку конкуренції на роздрібному ринку природного газу.

Вищезазначені зміни сприятимуть захисту прав побутових споживачів в частині стабілізації цін на природний газ в умовах відкриття ринку природного газу та розвитку конкуренції на ньому.

При цьому, під час підписання документу було досягнуто домовленості про те, що НАК «Нафтогаз України» розробить та запровадить до 01.09.2021 довгострокові цінові пропозиції на природний газ для підприємств теплопостачання. Це дасть змогу уникнути цінових коливань протягом опалювального сезону 2021/2022 року.

Окремо зазначаємо, що НАК «Нафтогаз України» та ТОВ «ЙЕ Енергія», яка є оптовим постачальником природного газу, в тому числі й для низки регіональних газзбутів, підписали угоду про купівлю природного газу за ринковою ціною, що дозволить забезпечити постачальників ресурсом для річних контрактів на постачання газу для побутових споживачів та комерційних споживачів.

Слід зазначити, що регіональні газзбути відповідають за постачання газу 65% домогосподарств. Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», своєю чергою, постачає газ 13% споживачів роздрібного ринку.

Крім того, з метою реалізації ефективного та прозорого захисту вразливих споживачів, Міненерго виступило з ініціативою створення цифрової системи «e-споживач» за участі всіх інституцій, які напряду чи опосередковано взаємодіють із населенням та учасниками енергетичного ринку на різних етапах постачання і споживання енергії – Міненерго, Мінсоцполітики, Мінцифри, Мінфіну, Мінекономіки, Антимонопольного комітету України та Держпродспоживслужби. Система матиме сервіси для відслідковування витрат на комунальні послуги та їхнього аналізу, а також дозволить обирати релевантного постачальника комунальних послуг, в тому числі і природного газу.

Також на даний момент Міненерго напрацьовуються шляхи подолання монополії на оптовому та роздрібному ринках природного газу з метою зменшення ролі окремих груп впливу та унеможливлення маніпуляцій ринком природного газу для забезпечення зменшення дискримінаційності доступу до інформації та підвищення прозорого механізму формування ціни у відповідності до потреб вразливих споживачів.

Крім того, з метою забезпечення контролю за використанням ресурсів імпортованого природного газу і природного газу власного видобутку суб'єктом господарювання, що здійснює транспортування природного газу, з урахуванням вимог законодавства, зокрема, щодо захисту персональних даних, пропонується здійснювати автоматизований облік споживачів природного газу і обсягів спожитого ними природного газу у вигляді окремої інформаційної бази даних.

В зв'язку з цим, Міністерством розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи», який внесений Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України та зареєстрований за № 4578 від 11.01.2021 (далі – законопроект № 4578). За результатами розгляду законопроекту № 4578 підготовлено висновок Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 03.03.2021.

Додатково інформуємо, що на виконання пункту 8 протоколу наради під головуванням Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 19.02.2021 Міненерго спільно з Мінцифри здійснюються заходи з напрацювання механізму автоматизованого обліку даних щодо споживачів природного газу і обсягів спожитого ними природного газу.

Згідно з положеннями пункту 2 глави 1 розділу III Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс ГРМ), власники газової мережі, яка згідно з розділом II цього Кодексу кваліфікується як газорозподільна система (крім газорозподільної системи, що відноситься до державного майна), що не є Операторами ГРМ, та Оператор ГРМ, до мереж якого підключені належні власникам газорозподільні системи (або на території ліцензованої діяльності якого знаходяться споживачі, підключені до цих газорозподільних систем), зобов'язані укласти договір про експлуатацію таких газорозподільних систем, або договір господарського відання чи користування з передачею газорозподільних систем на баланс Оператору ГРМ, або оформити передачу належних власникам газорозподільних систем у власність зазначеному Оператору ГРМ (у тому числі шляхом купівлі-продажу).

Договори експлуатації, господарського відання та користування укладаються за формами, визначеними у додатках 3-5 цього Кодексу (крім газових мереж, що є державним майном).

Слід зазначити, що на балансі Операторів ГРМ можуть обліковуватися об'єкти газорозподільних мереж, державної, комунальної та приватної форми власності.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно із частиною 1 статті 4 Закону України «Про Фонд державного майна України» до основних завдань Фонду, серед іншого, належить повернення у державну власність державного майна, що було приватизоване, відчужене або вибуло з державної власності з порушенням законодавства.

Зауважуємо, що відповідно до статті 41 Конституції України примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Основним законом України, що визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування є Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до частин п'ятої, шостої та восьмої статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

Доцільність, порядок та умови відчуження об'єктів права комунальної власності визначаються відповідною радою. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до відповідних місцевих бюджетів і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетами розвитку.

Право комунальної власності територіальної громади захищається законом на рівних умовах з правами власності інших суб'єктів. Об'єкти права комунальної власності не можуть бути вилучені у територіальних громад і передані іншим суб'єктам права власності без згоди безпосередньо територіальної громади або відповідного рішення ради чи уповноваженого нею органу, за винятком випадків, передбачених законом.

Заступник Міністра

Максим НЕМЧИНОВ